

●●● Topmodel, zakenvrouw en presentatrice

Frederique van der Wal 'Ik werd onzeker van het modellenwerk'

Ze bereikte de top als model. Sinds kort heeft ze een eigen bloemenlijn. 'Je kunt alles branden. Watch out Martha Stewart!'

Joanneke van den Berge

'Naomi Campbell heeft mij nooit bespuugd.' Ze ruikt aan een leverworst en lacht. Zoals ze laatst deed bij een donanier op Londen Heathrow. Maar ik heb rare dingen met haar meegemaakt. Even twijfelt ze en besmeert dan een vierde boterham. Een snelle verontschuldigende blik. 'Het is zo lekker.' Van boulimia of anorexia heeft ze nooit last gehad. Ze had als model de top al bereikt toen eind jaren negentig de uitgemergelde *junkie look* in kwam. Maar het zorgvuldig onderhouden zit er goed in. Haar lichaam noch haar hoofd reflecteren haar veertig jaren of haar moederschap.

Drieëntwintig jaar eerder won ze tot haar verbazing de Elite Look of the Year competition. Het prestigieuze modellenbureau lijfde haar in en ze vertrok naar New York, waar een zeer succesvolle carrière op haar wachtte. Vogue tot Guess? stonden in de rij, ze sloot een supercontract met lingeriemerk Victoria's Secret dat mede dankzij haar uitgroeide tot een megaconcern, speelde in een handvol speelfilms van onder andere Woody Allen, en heeft nog altijd een eigen tv-show in Amerika.

Ze memoreert een enorme ruzie tussen supermodellen Campbell en Linda Evangelista achter de schermen van een benefiet catwalkshow, over wie het eerst op mocht. Een zielig moment vond ze dat. 'Allemaal onzekerheid.' Een mooiere herinnering: 'Ik heb eens bij fotograaf Sante d'Orazio thuis in New York met Mick Jagger een jointje zitten roken. Dat heeft veel indruk op me gemaakt. Mick is ontzettend intelligent. Hij wist me van alles te vertellen over de Nederlandse geschiedenis. Of toen ik Bill Clinton voor het eerst ontmoette. Ik weet nog dat hij mijn hand zo lang vast hield dat ik moest vragen: *and can I have my hand back now?* God, en dat ik werd ingevlogen in Aspen voor een commercial. Zat ik met een wijntje in zo'n gigantische hot tub met die ene acteur, weet je wel? Zo'n mooie jongen.' Ze drukt met haar handen op haar ogen. 'Kom, hoe heette 'ie nou ook weer...'

Ik geniet meer als vrouw dan als meisje. Van de liefde, van mijn lichaam

CV Frederique van der Wal

GEBOREN:
30 augustus 1967 te Den Haag

VADERS- OF MOEDERSKIND:
Beiden, misschien iets meer moederskind.

HAD IN DE OORLOG GEDAAN:
Verzet.

IDOO!
Ik respecteer heel veel mensen. Zoals de mensen die in Congo hun leven inzetten om de Congolese families daar een beter leven te geven.

KIJKT BIJ EEN MAN EERST NAAR:
Ogen.

LAATSTE KEER ZIEK GEMELD:
Dat is heel lang geleden!

Is het moeilijk om alweer met een been buiten die wereld te staan?
'Ik kan er daardoor meer van genieten dan toen ik er helemaal in zat. Nu kan ik er met afstand naar kijken, toen kwam het allemaal maar langs. Laatst kreeg ik een uitnodiging om de première van een film met Helen Mirren te hosten. Dank denk ik: Jezus wat gaaf! Vroeger was het dan van: oh ja.'

Je was blase?

'Ik was afgesloten. Maar natuurlijk dacht ik ook wel eens van: wow! Ik was een keer uitgenodigd voor de Academy Awards uitreiking, en had mijn broer Michiel meegesleurd. Zenuwachtig dat we waren! Het was fijn om die dingen met iemand te kunnen delen, om er samen om te lachen, want het is natuurlijk bizar allemaal. Hadden we van die *sit-ins*: mensen die op je plek gaan zitten als je naar de wc gaat. We lagen dubbel! Dat was geloof ik in 2000! Stille. 'Wat gaat het hard he? Idioot. Mijn dochter Scyler is gewoon al 8. Doodeng.'

Ben je bang voor de tijd?

'Ik heb een vriendin van 67, zo'n mooi mens. Een geruststelling, ja. Als je zegt: 'Ik ben nu veertig, nu ben ik te oud om uit te gaan', dan maak je dat er zelf van. Als je niet geniet... ja, het leven gaat gewoon voorbij hoor. *De kracht van het nu* van Eckhart Tolle, dat spreekt me aan. Ik geniet overigens meer als vrouw dan als meisje. Van de liefde, van mijn lichaam. Natuurlijk heb ik wel eens dat ik naar mezelf kijk en denk: tijd voor een nieuwe crème! Moisturizers moet je afwisselen en shampooos ook, daar geloof ik heilig in. En geen negativiteit, dat tekent je gezicht. Dat ga je zien aan iemand.'

Je doelt op...

'Martha Stewart, die Amerikaanse zakenmagnaat met haar eigen multimediale lifestyle imperium (veroordeeld voor handelen met voorkennis, red.). Wist je dat zij vroeger model was? Het is toch jammer dat iemand dat soort succes meemaakt en eigenlijk diep ongelukkig is? Ik heb haar één keer ontmoet, toen had ze alleen oog voor de twee jonge, lange jongens die ik bij me had. Martha houdt van jonge, lange jongens. Ze was helemaal niet in mijn geïnteresseerd. Dat soort gedrag komt vaak voort uit onzekerheid. Het kan zoveel verpesten als je daar fout mee omgaat.'

Onzekerheid is onacceptabel?

'Hangt er vanaf hoe je er mee *dealt*. Ik heb ook mijn onzekere momenten, maar ik heb geleerd me dan sterk op te stellen zonder negatief gedrag op te roepen. Slecht gedrag roept altijd slecht gedrag op.'

Jij werd door je vroegere marketingman Tery Cecil – die onder andere Justin Timberlake vertegenwoordigt – enkele jaren terug nog gebombardeerd tot de nieuwe Martha Stewart...

'Zakelijk gezien vind ik het fantastisch wat zij doet. Ik stel mezelf alleen wel vriendelijker op. Martha's pr-mensen zelden laatst dat ze mij aan haar zouden moeten voorstellen. Dus ik dacht: o, nee! Ik denk dat zij zakelijk heel gevaarlijk is. Maar ik zei natuurlijk: o ja! Om in haar tv-programma te komen met mijn bloemenbusiness zou toch super zijn.'

Ze lanceerde al een eigen parfum, een succesvolle lingerie- en minder succesvolle badpakkenlijn, de brandingnamen Freddy Q en Frederique, die allen weer verdwenen. Onlangs kwam ze na een uitgebreide voorbereiding van twee jaar in samenwerking met de Bijenkorf met een bloemenlijn, onder de naam Frederique's Choice. De verkoop van bloemen, tassen, vazen, kaarsen, en bollen wordt eind 2008 uitgebreid naar België en over twee jaar wellicht naar Amerika, waar men een godsvermogen neerlegt voor een boeketje. 'Je kunt alles branden, zelfs water. Ik heb rondgekeken en voor bloemen was gewoon nog geen merk. *Watch out Martha Stewart!*

Ik heb het nodig om verder te groeien, dat houdt nooit op

GETTY IMAGES

MARCO HOFSTE

Stewart verdiende een fortuin met self branding. Jij bent ook al jaren bezig van jezelf een merk te maken.
'Ik weet niet precies wanneer ik daar bewust mee begonnen ben. Ik kreeg de smaak te pakken toen ik die zwempakkenlijn startte en als model met mijn eigen badpak voor de cover van Shape kon poseren. Ik begon een breder publiek te zoeken. De modellen die in die tijd toevallig konden overheersen, zoals ik, daar gebeurde heel veel mee. Ik kwam vaak bij Jay Leno, David Letterman, Oprah. Daar kon ik dan ook weer praten over het product waar ik mee bezig was. Twee vliegen in één klap, gebruiken waar je vandaan komt. Daar hou ik van.'

Je modellenwerk heb je nooit gezien als doel. Het was een middel. De grote Elitabaas van weleer, John Casablancas, zei over jou: 'Elite had haar niet in dienst, zij gebruikte ons.'

'Ik heb nooit gedacht dat modellenwerk mijn carrière zou zijn. In mijn begintijd had ik het er moeilijk mee, model zijn had toen niet de naam had die het nu heeft. Men dacht bij modellen aan blondjes op motorokken. Daar werd ik heel onzeker van. Niet voor niets had ik in New York een studie economie opgepakt. De modewereld vond en vind ik enorm opgeblazen. Veel mensen die ik daar ontmoette dachten dat ze met hersenchirurgie bezig waren. Maar toen kreeg ik de ingeving: nee, dit is in mijn leven terechtgekomen en dat moet ik gebruiken. Toen ik het inzicht kreeg dat het nieuwe deuren kon openen, dat het me verder kon brengen op een ander pad, kon ik er trots op zijn.'

Als klein meisje verkocht je al boeken uit de boekenkast.

'Tot moeders vreugde, ha ha! Of dan zei ik tegen de buren: nu ga ik je auto wassen voor 10 gulden. Mooie lach erbij, klaar. De zakenwereld werd wel besproken thuis. Mijn opa hield kantoor in het Empire State building. Hij exporteerde geloof ik de eerste trucks naar Nederland. In 1929 ging alles mis, maar hij krabbelde weer op. Met mijn badpakken is het ook misgegaan, daarmee heb ik een halve ton verloren. Maar nu heb ik Frederique's Choice. En dan zie je die spullen met je foto erop, en overal die 'F' van Frederique...' Een gelukzalige lach.

Dat doet wat met je. Verheerlijkt: 'Ja.'

Is dat de ultieme zelfredzaamheid; jezelf bedruipen via jezelf?
'Misschien... misschien geeft het me een gevoel onafhankelijk te kunnen zijn. Dat had ik erg nodig na mijn ouders overleden.'

Hockeymeisje Frederique groeit op in een Haags, hardwerkend aannemersgezin. Ondanks de scheiding van haar ouders ervaart ze haar opvoeding als uitermate warm en liefdevol. Haar moeder hertrouwt havenbaron Boy Swartouw, met wie het dan 4-jarige meisje een hechte band opbouwt. Als ze 17 is overlijden Swartouw, haar vader en moeder kort na elkaar. Ze vlucht naar New York. 'Als ze niet waren overleden, was ik misschien helemaal niet in New York gebleven. Maar ik had toch niks meer om voor terug te gaan. Kort daarna is mijn broer Michiel ook gekomen. Ik was heel hard en koud voor mezelf, werkte keihard. Alles om de pijn buiten te houden.'

In haar modellen tijd gaat ze dan ook veel, maar bedachtzaam uit. Geen drugs, geen grote hoeveelheden drank. Hugh Hefner krijgt nul op rekst voor een Playboyshoot ondanks exorbitante aanbiedingen, en ze weigert voor merk Guess? te poseren alsof ze net verkracht is. Als ze door een roedelblad wordt gespot met prins Willem-Alexander, is het wer niks sneuigs. De kroonprins was bevriend met haar broer.

'Ik ben altijd heel duidelijk naar mezelf toe geweest in wat ik niet goed vond en wel. Dat heb ik meegekregen van huis uit; echt geaard zijn. Ik denk dat ik daarnaar juist zo heb vastgehouden omdat mijn ouders er niet meer waren. Daardoor ben ik nooit in die tralala vervallen.'

Dochter Scyler, een prachtig meisje dat ze kreeg met filmproducent Nicholas Klein, brengt ze met de fiets naar school en haar grootste ergernis is dat in Amerika iedereen het licht onnodig aanlaat. 'Aan alles wat te is, heb ik een hekel. In de VS hangt men erg aan religie. Ik ben hier ook spiritueel geworden, maar zodra geloof te veel georganiseerd wordt ben ik weg. Ik zat op een vlucht naar LA een keer naast acteur Stephen Baldwin, een *born again Christian*. 'Jéé, dan krijg je zo'n heel verhaal over *Jesus is your savior*. Ik kom wel eens langs abortusklinieken waar vaak van die mannetjes met gemene posters staan. Dat maakt me woest, dan ga ik in de aanval.'

Ze beschreef eerder dat ze na het onvoorstelbare verlies van haar drie ouders twee kanten op kon: met de kop door de muur of de afgrond in. 'Het werd het eerste. In het begin van mijn carrière heb ik me heus wel ongelukkig gevoeld: waar ben ik, wat moet ik? Nieuwsgierigheid naar meer heeft me door moeilijke momenten in het leven heen gesleept. Ik heb het nodig om verder te groeien, dat houdt nooit op.'

Word je nooit eens moe?

'Ik ben lang constant *on the run* geweest, en nog steeds wel. New York trok me ook omdat dat daar goed kan. Inmiddels zie ik wel dat het leven niet ophoudt als je even stil staat. Dat het niet mis is als je een avond niet uitgaat. Ik kan nu wel de rust vinden om bloembollen te planten met Scyler.'

Toch ben je nog altijd een *socialite*, met vrienden als IZ frontman Bono en David Bowie.
'Ja, ik ga nog steeds veel uit, twee tot drie keer per week. Ik ben altijd iemand geweest die daar van houdt. Ook omdat je dan interessante mensen ontmoet. Ik ga graag naar clubs als Bungalow 8, de eigenaresse Amy Sacco is een goede vriendin. Al hakt dat clubben er nu toch harder in dan vroeger.'

Ik kan nu de rust vinden om bloembollen te planten met mijn dochter

Wat vind jij jouw talent?

'Ik kan relativeren. De dood van mijn ouders heeft wel een muur gecreëerd. Afwijzing bijvoorbeeld kan ik ver van me houden. De keerzijde daarvan is dat ik lang te gesloten ben geweest. Dat is moeilijk als je een partner hebt en een kind. Scyler heeft me geholpen te openen, zij heeft me zachter gemaakt.'

Ben je nog altijd politiek geïngageerd?

'Ik ben wel uitgenodigd voor fundraisingactiviteiten van Barack Obama, mijn favoriet. Maar campagnevoeren zo als ik doet voor John Kerry destijds heb gedaan, doe ik niet meer. Bill en Hillary ontmoet ik nu en dan. Ik ben altijd wel fan van de Clintons, maar Hillary wordt het volgens mij niet. Ze denkt even.
'Ik zou heel graag bij Pauw & Witteman komen. Maar dan moet je echt 'iets' hebben, hé? Wellicht dat de verkiezingen een mooie aanleiding zouden zijn om mijn zaken aan te koppelen. Ik doe nu alleen dingen waar ik wat aan heb voor mijn bloemen. CBS heeft me een paar grote aanbiedingen gedaan, maar het past niet bij wat ik nu doe. En alleen voor het geld gaan vind ik niet interessant.'

Omdat je niet meer hoeft te werken. Je zou gewoon op de bank kunnen gaan zitten.

'Dat zou ik dan wel in onze boerderij *upstate* moeten doen. In New York kan ik dat niet aan, daar is die druk zo hoog. Voor mij bestaat er geen idee van: dan ben je klaar, dan ga je op een ligstoel liggen.'

Is dat eng?

'Ik weet niet precies. Ik heb heel erg dat verantwoordelijkheidsgevoel naar mezelf toe. Van: zo zit ik in elkaar, dat ken ik, of zo. Ik zou het vreselijk vinden om de hele dag in bed te liggen, dan krijg ik de kriebels. Ik heb geleerd dat het leven zomaar kan eindigen, de tijd zomaar op kan zijn. 'Je moet het nu doen', is een gedachte die daaruit voortkomt. Ik vind het eng om stil te staan. In de VS is het: *you're in, you're out*. Ik voel de energie daar gewoon verstillen nu mijn focus op Europa ligt.

Mensen zeggen wel: doe toch lekker relax. Bezig zijn om het bezig zijn, daar ben ik nu wel overheen aan het komen. Maar het heeft lang geduurd. Het verlies van mijn ouders heb ik pas een paar jaar terug via therapie verwerkt. Toen merkte ik hoe in de steek gelaten ik me heb gevoeld. Stille. 'Als ik in Nederland ben voel ik: het is weldadig voor mij, die Europese atmosfeer. Een stapje terug nemen, dat zou heel goed zijn.'

Je denkt erover naar Nederland terug te komen?

'Echt die knoop doorhakken vind ik nog eng. Ik wil het ook voor Scyler. Ik wil haar meer van Holland meegeven dan de hagslag die we eten in New York. Nederlandse vrouwen komen altijd goed uit de bus. Het zou ook voor mezelf zijn, voor mijn zaken. En om bij vrienden te zijn. Om gewoon bij elkaar binnen te lopen, die drempel is veel lager in Nederland. En dat rennen is minder. Dat rennen...'